

Resolucija Odbora regij o podnebnih spremembah: pot v København
sprejeta 18. junija 2009

(2009/C 211/09)

PODNEBNE SPREMEMBE IZZIV ZA LOKALNE IN REGIONALNE OBLASTI

ODBOR REGIJ

1. **opozarja**, da so podnebne spremembe med najpomembnejšimi političnimi izzivi, s katerimi se sooča človeštvo. S tega vidika imajo lokalne in regionalne oblasti ključno vlogo v boju proti podnebnim spremembam že zato, ker najpogosteje krijejo s tem povezane socialne in gospodarske stroške;

2. **poudarja**, da gospodarska kriza ne sme biti argument za zmanjšanje prizadevanj, temveč nasprotno za okrepitev ukrepov za boj proti podnebnim spremembam. Gospodarska kriza bi morala biti priložnost za okrepitev strokovnega znanja in za razvoj dejavnosti za reševanje podnebnih sprememb;

3. **poudarja**, da številne lokalne in regionalne oblasti že znatno prispevajo k uspehu evropskih političnih pobud na področju podnebja in energije ter imajo ključno vlogo pri izvajanju politik na teh dveh področjih z ukrepi v javnem prevozu, prometni in energetski infrastrukturi, stanovanjskem sektorju, prostorskem načrtovanju, energetski učinkovitosti in komuniciranju z javnostjo;

4. **opozarja**, da so evropske regije občutljive na podnebne spremembe in da se med sabo močno razlikujejo po sposobnosti prilagajanja nanje, zlasti zaradi razlik v socialnem in gospodarskem razvoju, naravnih značilnostih in gostoti prebivalstva; med regijami, ki so najbolj občutljive na negativne posledice podnebnih sprememb, so gorska območja, obalna območja, najodročnejše in otoške regije ter številna polsušna območja v sredozemskem bazenu;

5. **je prepričan**, da bodo stroški političnih ukrepov za zmanjšanje podnebnih sprememb znatno nižji kot ocenjeni stroški podnebnih sprememb;

6. **meni**, da bi učinkovita podnebna politika lahko preprečila družbene neenakosti, ki so posledica podnebnih sprememb;

7. **poudarja**, da je prehod na gospodarstvo brez ogljikovega dioksida ključni korak za doseganje rasti in ustvarjanje delovnih mest, še posebej za lokalne in regionalne oblasti.

NADALJNI KORAKI V MEDNARODNIH POGAJANJH O PODNEBJU

ODBOR REGIJ

8. **poziva** Evropsko unijo, da okrepi prizadevanja na najvišji politični ravni za razširitev mednarodne koalicije proti podnebnim spremembam in zagotovitev postkjotskih sporazumov, ki bodo temeljili na ambicioznih, preglednih in pravno zavezujočih ciljih za zmanjšanje CO₂;

9. **poudarja**, da je treba zagotoviti zastopnost OR kot predstavnika evropskih lokalnih in regionalnih oblasti v delegaciji EU na konferenci Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja COP15 decembra 2009 v Københavnu;

10. **izraža zaskrbljenost**, ker najnovejši osnutek pogajalskega dokumenta *ad hoc* delovne skupine za dolgoročno sodelovanje v okviru Konvencije (AWG-LCA) sicer priznava pomen prizadevanj na poddržavni ravni za prilagajanje podnebnim spremembam, vendar ne omenja njihove vloge pri blažilnih ukrepih niti dolgoročne vizije za odzivanje na podnebne spremembe.

SPLOŠNA POLITIČNA PRIPOROČILA

ODBOR REGIJ

11. **poziva** Evropsko komisijo in države članice, naj uporabljajo načelo subsidiarnosti pri pripravi nove politike o vprašanih, povezanih s podnebnimi spremembami, ki bi lahko bistveno vplivala na lokalne in regionalne skupnosti ter njihove državljanke, in pri pogajanjih o tej politiki ter naj zagotovijo zadostne finančne in kadrovske zmogljivosti pri dodeljevanju pristojnosti različnim ravnam;

12. **poudarja**, da je treba začeti aktivne kampanje ozaveščanja ob polni podpori regionalnih in lokalnih oblasti, ki z državljani neposredno komunicirajo;

13. **pozdravlja** zavezanost EU sinergiji prizadevanj za blažitev podnebnih sprememb in prilagajanjem podnebnim spremembam v skladu z lizbonsko strategijo in göteborgskim sporazumom, vendar meni, da se mora nova lizbonska strategija za obdobje po letu 2010 odmakniti od trenutnega stanja, v katerem hkrati potekajo trije procesi, in si mora prizadevati za en sam razvojni okvir, ki bo pokrival socialne, gospodarske in okoljske ukrepe Evropske unije;

14. **priporoča** znatne naložbe v okolju prijazno infrastrukturo: razširjanje uporabe informacijske in komunikacijske tehnologije (ICT) v upravi; energetsko učinkovito prenovi starih javnih in zasebnih zgradb; nove oblike prevoza. Spodbujati je treba tudi rabo energetsko učinkovite razsvetljave, ogrevanja in hlajenja. Bistveno je tudi uporabljati zelena javna naročila ter izboljšati varnost dobave energije;

15. **meni**, da je treba prilagajanje in blažitev vključiti kot izrecen cilj v vse obstoječe politične okvire EU, tudi v politike EU za razvoj kmetijstva in podeželja, vključno s preprečevanjem krčenja gozdov, prevoz, biotsko raznovrstnost, ravnanjem z vodo in odpadki, ter v programe financiranja na področjih, kakršno je kohezijska politika;

16. **poziva** k ponovnemu pregledu proračuna EU za obdobje po letu 2013, programov, politik in zlasti ključne zakonodaje zaradi spreminjanja parametrov, ki bo posledica podnebnih sprememb;

17. **priporoča**, da se za pripravo ustreznih političnih odzivov na podnebne spremembe preveri, ali je treba razviti nove kazalnike za merjenje trajnosti in jih upoštevati kot parametre za novo generacijo strukturnih skladov;

18. **opozarja**, da morajo biti lokalne in regionalne oblasti popolnoma vključene v zasnovano, razvoj, sprejemanje in izvajanje nacionalnih strategij in akcijskih načrtov za podnebne spremembe;

19. **ponovno izraža** polno politično podporo Konvenciji županov, za katero je dala pobudo Evropska komisija v sodelovanju z Odborom regij, kot odziv mest na globalno segrevanje, v kateri so se mesta uradno zavezala preseči cilje EU za leto 2020 o zmanjšanju emisij CO₂, ter poziva, naj bo Konvencija odprta za vse oblasti na poddržavni ravni. Meni, da je treba Konvencijo županov nadalje razvijati in ji dati na razpolago ustrezne vire za razvoj strokovnega znanja in strategij, ki bodo prilagojene posebnim potrebam lokalnih oblasti.

PRILAGAJANJE

ODBOR REGIJ

20. **priporoča**, da je okvirni proračun Skupnosti zasnovan tako, da bodo vse evropske lokalne in regionalne oblasti enako dobro pripravljene na soočanje s podnebnimi spremembami in da bodo imele sredstva, potrebna za preprečevanje njihovih vzrokov in prilagoditev na njihove posledice, namenjena pa bi bila zlasti najbolj prizadetim ljudem in gospodarskim akterjem.

BLAŽITEV

ODBOR REGIJ

21. **meni**, da je treba uporabljati načelo „onesnaževalec plača“ v vseh politikah Skupnosti, povezanih z varstvom okolja in podnebjem, in sicer z internalizacijo okoljskih stroškov blaga in storitev;

22. **odobrava** načelo sodelovanja in solidarnosti med državami članicami, uvedeno v novem sistemu EU za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov (EU ETS) med tehnološko naprednejšimi državami (katerih gospodarstvo je energetsko učinkovitejše) in manj razvitimi državami (katerih gospodarstvo porabi več energije in ki morajo povečati stopnjo rasti);

23. **meni**, da je treba kljub doseženemu napredku povečati preglednost in dolgoročno zanesljivost EU ETS ter še naprej spremljati posledice predlaganih ukrepov za družbo in okolje, zlasti na lokalni in regionalni ravni;

24. **priporoča**, da se upoštevajo zahteve politik regionalnega razvoja, in meni, da bi lahko za spodbujanje preglednejšega in učinkovitejšega trga CO₂ precej industrijskih obratov temeljito prestrukturirali ter tako iz proizvodnega sistema odstranili najmanj učinkovite obrate ali obrate, ki so že v težavah. V zvezi s tem priporoča podporne ukrepe za proces preoblikovanja industrije in preusposabljanje delavcev;

25. **ugotavlja**, da je treba poleg sistema za trgovanje s pravicami do emisij storiti še veliko, predvsem preiti na okolju prijazne načine prevoza; poziva nacionalne vlade, da razširijo infrastrukturo železniškega prometa in prometa po vodnih poteh ter na splošno spodbujajo intermodalne načine prevoza;

26. glede na močno odvisnost evropskega prometnega sektorja od nafte **obžaluje**, da v drugem strateškem pregledu energetske politike ni predlogov za učinkovitost prevoza, ki bi bili podani hkrati s svežnjem o energetski učinkovitosti, in sicer niti na področjih, kot so železnica in druga javna prevozna sredstva, energetsko učinkovita vozila, skupna uporaba avtomobila, okolju prijazen način vožnje, večja uporaba koles itd.;

27. **meni**, da sta energetska politika in politika varstva podnebja tesno povezani in da ju je treba uskladiti, saj proizvodnja energije povzroči 80 % CO₂ emisij v Evropi;

28. **obžaluje**, da s svežnjem ukrepov za podnebne spremembe in energijo iz leta 2008 ni bil uveden zavezujoč cilj glede energetske učinkovitosti, ki je manjkajoči člen za potrebno zmanjšanje CO₂;

29. **opozarja** na različne stopnje napredka posameznih mest in regij EU pri zmanjševanju emisij CO₂ in porabi energije v preteklih letih. Treba je upoštevati različne stopnje energetske intenzivnosti porabe in proizvodnje ter z njo povezane različne stopnje emisij toplogrednih plinov v posameznih državah članicah in znotraj držav članic, zlasti razlike med mestnimi in podeželskimi območji;

30. **meni**, da bi lahko bili regionalni akcijski načrti glede podnebja in/ali načrti za trajnostno energijo povezava med lokalnimi in nacionalnimi pobudami, ki morajo uvesti praktične instrumente za doseganje ciljev; na razpolago je treba dati tudi ustrezna finančna sredstva;

31. **priporoča** zagotavljanje dodatnih virov in pripravo nadaljnjih ukrepov, poleg uporabe evropskih strukturnih skladov, kot koristnih sredstev za spodbujanje politike prilaganja in blažilnih ukrepov, kot sta varčevanje z energijo in uporaba obnovljive energije, da bi se izboljšala energetska učinkovitost zgradb in zmanjšale emisije toplogrednih plinov. Tako bi se povečala podpora evropski podnebni politiki;

32. **poziva** k povečanju financiranja raziskav za tehnologije za zajem CO₂, ki bi jih bilo treba uporabljati v kombinaciji z drugimi blažilnimi ukrepi, da bi dosegli nujno potrebno znatno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov;

33. **želi** zagotoviti dostopnost podpornih programov za proizvajalce obnovljivih virov na vseh ravneh, vključno z majhnimi obrati, in meni, da mora biti zaradi skladnosti podpora za obnovljive vire energije usmerjena v zmanjšanje uporabe fosilnih goriv.

ZAŠČITA RANLJIVIH DRŽAVLJANOV

ODBOR REGIJ

34. **meni**, da lahko Konvencija županov s podpiranjem trajnostne energije in energetske učinkovitosti spodbudi mesta in regije k spremembam, s katerimi bi zaščitili najbolj ranljive državljane, zlasti tiste z nizkimi in fiksnimi plačami, pred učinki

visokih cen energije in pred „energetsko revščino“ (revščino zaradi stroškov energije); pri tem si je treba prizadevati za preprečevanje subvencioniranja porabe energije in omogočiti močne finančne spodbude za povečanje energetske učinkovitosti ter po možnosti zmanjšanje porabe energije;

35. **močno podpira** potrebo, da se zaščitijo najbolj ranljivi državljani v družbi pred morebitnim povečanjem cen energetskih virov, še zlasti električne energije, tudi s pomočjo za izboljšanje energetske učinkovitosti njihovih domov;

naroča svojemu predsedniku, da to resolucijo posreduje češkemu in švedskemu predsedstvu EU, Evropski komisiji, državam članicam in sorodnim organom ZN.

V Bruslju, 18. junija 2009

Predsednik

Odbora regij

Luc VAN DEN BRANDE

PRILOGA

Seznam nedavnih mnenj OR, neposredno ali posredno povezanih z vprašanjem podnebnih sprememb

- *Načrt za oživitev gospodarstva ter vloga regionalnih in lokalnih oblasti*, CdR 12/2009 fin
 - *Energija: strateški pregled in energetska učinkovitost stavb*, CdR 8/2009 fin
 - *Zelena knjiga o teritorialni koheziji*, CdR 274/2008 fin
 - *Peto poročilo o napredku na področju gospodarske in socialne kohezije*, CdR 273/2008 fin
 - *Prispevek regij k doseganju evropskih ciljev na področju podnebnih sprememb in energetike: poseben poudarek na konvenciji županov*, CdR 241/2008 fin
 - *Povečanje energijske učinkovitosti z informacijskimi in komunikacijskimi tehnologijami*, CdR 254/2008 fin
 - *Predhodno mnenje OR: lizbonska strategija za rast in delovna mesta*, CdR 245/2008 fin
 - *Zakonodajni predlogi Komisije za skupno kmetijsko politiko po pregledu stanja*, CdR 162/2008 fin
 - *Trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov*, CdR 161/2008 fin
 - *Spodbujanje uporabe energije iz obnovljivih virov*, CdR 160/2008 fin
 - *Predhodno mnenje OR: prispevek lokalnih in regionalnih oblasti k strategiji EU za trajnostni razvoj*, CdR 85/2007 fin
 - *Celostna pomorska politika za Evropsko unijo*, CdR 22/2008 fin
 - *Tretji zakonodajni paket: evropski trgi z električno energijo in zemeljskim plinom*, CdR 21/2008 fin
 - *Reforma proračuna v spreminjajoči se Evropi*, CdR 16/2008 fin
 - *Obravnavanje izziva pomanjkanja vode in suše v Evropski uniji*, CdR 313/2007 fin
 - *Strategija za najbolj oddaljene regije: dosežki in prihodnji izzivi*, CdR 309/2007 fin
 - *Zelena knjiga o mestnem prometu*, CdR 236/2007 fin
 - *Pregled stanja skupne kmetijske politike*, CdR 197/2007 fin
 - *Prilaganje podnebnim spremembam v Evropi: možnosti za ukrepanje EU*, CdR 118/2007 fin
 - *Energetski paket*, CdR 111/2007 fin
 - *Omejevanje globalnih podnebnih sprememb na 2 stopinji Celzija in vključitev letalskih dejavnosti v sistem za trgovanje s pravicami do emisije*, CdR 110/2007 fin
-